

اخراج سریالی استادان دانشگاه‌ها به رضا امیدی و محسن برهانی رسید

علوم انسانی در بحران؟

شهرزاد همتی: ماجرای اخراج استادان دانشگاه به امروز و دیروز محدود نمی‌شود و حالا دیگری می‌توان هر روز خبری از احضار و اخراج استادی شنید و حتی می‌شود پیش‌بینی کرد به‌زودی نام کدام استاد

در گروه اخراجی‌ها می‌نشیند. مسئله‌ای که از سال گذشته بیشتر شد و از شهریور شدت گرفت. از سعید مدنی که خرداد دستگیر شد و همین ماه پیش حکم ۹ سال حبسش منتشر شد، به محسن برهانی، استاد حقوق اصولگرای دانشگاه تهران رسیدیم تا شاید بتوان نتیجه گرفت که جریانی که از یک سو برای ایجاد برخی دفاتر خاص در دانشگاه‌ها برنامه‌ریزی می‌کند، نه نصایح مقامات بالادستی در ترویج گفت‌وگو را می‌شنود و نه خودی و غیرخودی می‌شناسد و به محض اعتراض جدی هرکسی، حتی فردی شناسنامه‌دار از گروه خودی‌ها، حکم اخراجش را امضا می‌کند و در رسانه‌های همسو به تحقیرش می‌نشینند. در چنین شرایطی، دیگر نه اخراج رضا امیدی، استاد محبوب جامعه‌شناسی دانشگاه تهران عجیب می‌نماید، نه احضار عباس شریفی‌زارچی استاد و عضو هیئت‌علمی دانشگاه صنعتی شریف.

بگذرانند، اما رئیس دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران با صراحت در گفت‌وگویی با ایسنا، دلیل اخراج امیدی را به عدم تأیید نیروهای بالادستی نسبت داد و گفت: «فرایند استخدام هیئت‌علمی در دانشگاه‌ها امری فردی نیست بلکه شخص در مورد آن تصمیم بگیرد، بلکه سازمان‌ها و نهادهای متفاوتی ازجمله گزینش، حراست، نهادهای امنیتی و… در مورد استخدام فرد نظر می‌دهند. بنابراین استخدام مرحلهی موضوع را در دادگاه ویژه روحانیت مطرح کردند و حکم داده شد که آن سخنرانی نه جرم است و نه تخلف. ازدواج سفید بهانه است.

فشار از بیرون برای اخراج امیدی

هفته گذشته انجمن جامعه‌شناسی ایران از اخراج دکتر رضا امیدی، استاد گروه توسعه و سیاست‌گذاری اجتماعی دانشگاه تهران، خبر داد. انجمن جامعه‌شناسی ایران با اعلام این خبر، در بیانیه‌ای نوشت: تا کی باید منتظر این بی‌عدالتی بود؟ رضا امیدی خودش تمایلی به صحبت نداشت و ترجیح می‌دهد در سکوت این روزها را

شهرداری شیراز

سامان مدیر ثبت حمل و نقل مسافر شهرداری شیراز در نظر دارد نسبت به خرید ۷۵ دستگاه میدل باس دو درب با گیربکس اتوماتیک از طریق برگزاری مناقصه عمومی در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) با شماره فراخوان ۳۸۷۰۰۰۹۶۶۸۸۰۰۰۲۰۱ اقدام نماید لذا از کلیه متقاضیان دعوت بعمل می آید با مراجعه به آدرس: www.setadiran.ir نسبت به دریافت اسناد مناقصه و تحویل آن اقدام نمایید. در صورت عدم عضویت قبلی، ثبت نام در سامانه مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی صاحبان امضای مجاز از سوی متقاضیان جهت شرکت در مناقصه الزامی می باشد. ضمناً در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر شماره تلفن ۳۳۳۳۳۳۳-۰۷۱-۲۱۹ داخلی ۱۸۰۲ آماده پاسخ گویی می‌باشد.

- مبلغ بر آورد:** ۹۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال
- مدت قرارداد:** ۹ ماه
- شرایط شرکت کنندگان:** دار ندگان مجوز از وزارت صنعت معدن و تجارت مبنی بر مجوز تولید میدل باس یا اتوبوس به صورت CKD و یا واردات میدل باس یا اتوبوس بصورت CBU
- محل انجم کار:** شیراز-پروژه های سازمان عمران شامل پروژه های(سلمان فارسی) ، احداث بلوار و پل مولوی ، قطار شهری معالی‌آباد،قطار شهری میانرود)

- مبلغ سپرده شرکت در مناقصه:** ۳۳,۶۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال بصورت ضمانت نامه بانکی یا فیش واریزی نقدی بحساب سپرده ۴۷۴۲۰۰۵۵۰۰۸۰۰۸ بانک شهر شعبه شهید چمران بنام شهرداری شیراز یا بکد مرجع ۱۹۸۴ ۱ سازمان مدیریت حمل و نقل مسافر
- ۵-برندگان اول و دوم مناقصه هرگاه حاضر به انعقاد قرارداد نشوند سپرده آنان به ترتیب ضبط خواهد شد.
- ۶-در زمان انعقاد قرارداد ۱۰٪ مبلغ پیشنهادهی بعنوان ضمانت حسن اجرای تعهدات بصورت ضمانت نامه بانکی اخذ می گردد.
- ۷-**آخرین مهلت دریافت (تورینگ) اسناد:** متقاضیان می توانند حداکثر تا ساعت ۱۵ روزه یکشنبه مورخ ۱۳۰۱/۱۱/۲۲ از طریق مراجعه به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) اسناد مناقصه را دریافت نمایند لازم به ذکر است مناقصه گران جهت شرکت در مناقصه می بایست در زمان مقرر فوق نسبت به دریافت اسناد صرفاً از طریق سامانه اقدام نمایند در غیر اینصورت امکان شرکت در مناقصه را نخواهند داشت.
- ۸-**آخرین مهلت ارائه پیشنهادات و ثبت اسناد و مدارک در سامانه:** حداکثر تا ساعت ۱۵ روزه یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۶ می باشد. شرکت کنندگان می بایست تا تاریخ مذکور سپرده شرکت در مناقصه را بصورت فیزیکی به آدرس شیراز ، بولوار امیرکبیر ، شهرک والفجر ، بولوار شهدای اتوبوسرانی واحد قراردادهای تحویل نمایند
- ۹-پس از زمان اعلام شده فوق ، هیچ گونه پیشنهادی پذیرفته نخواهد شد.
- ۱۰-تاریخ و محل بازگشایی پاکات: ساعت ۱۵:۱۴ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۷ در محل چهارراه خلدبرین سالن جلسات شهرداری منطقه یک طبقه سوم می باشد.
- ۱۱-مدت اعتبار پیشنهادها سه ماه از تاریخ ارائه پیشنهاد قیمت می باشد.
- ۱۲-شرکت در رد یک یا تمام پیشنهادها مختار می باشد که در اینصورت سپرده ها مسترد خواهد گردید.
- ۱۳-بدیهی است هزینه آگهی بعهده برنده مناقصه خواهد بود
- ۱۴-سایر اطلاعات و جزئیات مربوط به مناقصه در اسناد مناقصه مندرج است.
- ۱۵-شرکت در مناقصه و ارائه پیشنهاد به منزله قبول شروط و تکالیف شهرداری موضوع ماده ۱۰ آیین نامه معاملات شهرداری می باشد.
- ۱۶-آگهی و اطلاعات مربوط به مناقصه از طریق سایت HTTPS://SHAFFAF.SHIRAZ.IR قابل مشاهده می باشد.
- ۱۷-متقاضیان شرکت در مناقصه موظف به ثبت نام در سایت VENDOR.SHIRAZ.IR می باشند
- ۱۸-کلیه متقاضیان شرکت در مناقصه ملزم به ثبت نام در سامانه ثنا می باشند.
- ۱۹-اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس ۱۴۵۶ |

اداره کل ارتباطات و امور بین الملل شهرداری شیراز

دانشگاه تهران با آن سابقه تاریخی درخشان این چنین منفعل عمل کند؟ موضوعات علمی نباید تحت تأثیر نگاه‌های سیاسی قرار بگیرد. این به اعتبار دانشگاه لطمه می‌زند. من امیدوارم رئیس دانشکده توضیح قانع‌کننده‌ای داشته باشد و در کنار آن هم دانشگاهیان تلاش کنند و نگذارند نهادهایی که نباید در کار علمی دانشگاه مداخله کنند، این چنین بی‌پروا پیش رفته و فضای آکادمیک را فدای مقاصد سیاسی کنند».

مهرماه امسال بود که بانتها۱ واعظ‌نبا، در یک استوری در اینستاگرامش از اخراج خود از دانشگاه الزهرا خبیر داد. او دلیل اخراجش را حمایت و حضور در میان دانشجویان معترض عنوان کرده بود. واعظ‌نبا در گفت‌وگو با «شرق» تصریح کرد: «چند سال به صورت ناپیوسته در دهه ۸۰، در گروه گرافیک (مقطع لیسانس) و گروه صنایع دستی (مقطع فوق لیسانس) به صورت مدعو تدریس کردم. از سال ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۱، به‌صورت مداوم در گروه گرافیک دعوت به تدریس شدم. در گروه گرافیک، دیجیتال‌پننت، طراحی‌کاراکتر، آشنایی با انیمیشن، نرم‌افزارهای تخصصی گرافیک ازجمله پریمیر، افترافکت، فتوشاپ، ایلاسترتور، کورل (دهه ۸۰) و فری‌هند (دهه ۸۰) تدریس می‌کردم. این ترم هم دو روز در هفته به صورت تمام برای گروه گرافیک تدریس داشتم. هفته اول قبل از مهرماه دو روز در دانشگاه حاضر شدم».

حراست گفت ما نبودیم، مدیر گروه گفت حراست بود

واعظ‌نبا افزود: «معمولاً قبل از مهرماه کلاس‌ها تشکیل نمی‌شود. هفته بعد که اعتراضات شروع شد، کلاس‌ها مجازی شد و به دلیل قطعی نت، عملاً کلاس‌ها تشکیل نشد. هفته دوم و سوم مهرماه هم طبق آماری که از دانشگاه داشتم، کسی در کلاس‌ها حاضر نشد و من هم به احترام دانشجویان سر کلاس‌ها حاضر نشدم. هفته چهارم مهر، در ۲۴ مهر ساعت ۱۰ صبح، مدیرگروه با بنده تماس گرفت و عنوان کرد که اجبار کردند کلاس‌ها باید حتی با دو نفر هم تشکیل شود. بنده اعلام کردم در یک کلاس ۲۰نفره باید حداقل نیمی از دانشجویان در کلاس حاضر باشند تا من کلاس را تشکیل بدهم. بااین‌حال بلافاصله رقم دانشگاه تا با مدیرگروه از نزدیک صحبت کنم. دو نفر از دانشجویان را هم به زور نگه داشته بودند تا من برسم و کلاس را تشکیل بدهم. بعد از صحبت با مدیرگروه و نیز دو دانشجو، همچنین قانع‌کردن بنده برای تشکیل کلاس روز بعد، در حال برگشتن بودم که در محوطه دانشگاه هنر، با حراست دانشگاه که در

حال بحث با دانشجویان بود، وارد بحث شدم. از ایشان تقاضا کردم که لطفاً تریبون آزاد بگذارید و اجازه دهید دانشجویان حرف‌های دلشان را بزنند. درخواست کردم چنانچه دانشجویان بترسند، حاضر به‌عنوان نماینده دانشجویان، مشکلات و مطرح کنم (چراکه وسط بحث اعلام کردند کارت دانشجویی دانشجویان معترض را ضبط می‌کنند). پس از بحث با حراست دانشگاه، ایشان تلفن بنده را گرفتند تا هماهنگی‌های لازم انجام شود. یک ساعت و نیم پس از این بحث، یعنی ساعت سه و چهاروپنج دقیقه بعدازظهر (خارج از ساعت اداری) از تلفن هیچ تماسی با استقلال دانشکده هنر تماس گرفتند که شما کد تدریس استادی ندارید و لطفاً دیگر تشریف نیاورید! پس از پرس‌وجو از حراست دانشگاه، اعلام کردند که این اخراجی از سمت حراست نبوده. بعداً که از دوستان خود در دانشگاه پرس‌وجو کردم، گفتند خود ریاست دانشگاه مستقیم با رئیس تصمیمات هنر تماس گرفته و گفته این استادان را چرا دعوت کردید. رئیس دانشکده هم گفتند قبلاً فهرست استادان مدعو جهت استعلام به شما ارسال شده و شما تأیید فرمودید و دستور دادند که سریع قطع همکاری کنید، حتی خارج از ساعت اداری».

درب همان باشنه می چرخد

دوره احمدی‌نژاد دوره بدی برای علم و دانشگاه بود و اتفاقاتی افتاد که استقلال علمی دانشگاه‌ها را محدود و دخالت دولت و سیاست را در امور علمی دانشگاه بررنگ کرد. زمان دولت روحانی برخی از آن جریان‌ات و اقدامات ندادی تعدیل‌شد، اما چون کارها به‌صورت نه‌کدی در مراجمی بیرون از وزارت علوم شکل گرفته بود، عملاً در این دوره هم نتوانستیم یک اصلاح مؤثر به وجود آوریم؛ هرچند رویه‌ای برای برخی اصلاحات صورت گرفت؛ برای مثال دوره‌های قبل سمت مدیرگروه انتخاباتی بود و احمدی‌نژادی‌ها آن را انتصابی کردند. این رویه‌ها اصلاح شد و دوباره فرایند انتخاب مدیرگروه و هیئت ممیزه انتخابی شد، ولی قانونسی چیزی تغییر نکرد و دانشگاهیان امیدوار هستند بر اساس تجربه و لطمه‌ای که دانشگاه در دوره احمدی‌نژاد خورد، آن روند‌ها احیا نشود. آنها خواهند دید این تصمیمات توسعه علمی کشور را با مخاطره روبه‌رو می‌کند، نامه‌ی‌ردی در نسل جوان ایجاد می‌کند و زمینه‌ساز مهاجرت می‌شود. این نیروها انکار فعال شده‌اند و فرصتی پیدا کرده‌اند تا پروژه ناتمام دوره احمدی‌نژاد را در این دوره تمام کنند، اما امیدوارم کسانی که در مراجع بالای آموزشی از فعالیت دکتر امیدو ناراضی بودند، تصمیم‌گیری هستند، اجازه ندهند؛ چراکه این اتفاق برای کل جامعه ایران بسیار زیان‌بار و پرهزینه خواهد شد.

ادامه از صفحه ۸

مهاجرت‌هایی که راهش را باز گذاشتند؟

وقتی یک کشور مسیر توسعه را در پیش گرفته باشد و دنبال این باشد که منابع خود را تقویت کند، سرمایه‌های خود را افزایش دهد و در نظام جهانی نقش مهمی ایفا کند، مخصوصاً در رقابتی که به طور جدی میان عناصر مختلف در سطح جهان وجود دارد، معمولاً تلاش بر این می‌شود که قدرت جذب سرمایه‌های انسانی را به حد اعلای خود داشته باشید؛ چون به هر حال یکی از مانی اصلی توسعه، نیروی انسانی ماهر است و به میزانی که از این نیروی ماهر برخوردار باشید می‌توانید منابع را ارتقا و سرمایه‌ها را افزایش دهید. حتی می‌توان در فرایند رشد و توسعه اقتصادی و اجتماعی رقابت‌کنید. اما وقتی از چرخه رقابت جهانی برای توسعه در تمام ابعاد به دور باشید و با نظام جهانی در تعارض قرار بگیرید، حتی بعضاً به مقابله با آن برخیزید، نیروهای ماهر را از دست خواهید داد و خیلی از آنها اساساً مهاجرت می‌کنند و نمی‌مانند. کم‌اینکه ما در سال‌های گذشته با موج بسیار شدید مهاجرت نخبگان در همه رشته‌ها مواجه بودیم.

موج مهاجرت و جهت‌گیری‌های اشتباه توسعه

این جامعه‌شناس اضافه می‌کند: بنابراین آن موج نشان می‌دهد که عملاً برخی جهت‌گیری‌های توسعه‌ای در کشور غلط و در تضاد با نظام جهانی است. همین مسئله می‌تواند به شما بگوید چه نیرویی را می‌توانید جذب یا دفع کنید. در چنین سیستمی نیرویی که دفع می‌شود همان نیروی ماهر و برجسته‌ای است که به توسعه کمک می‌کند و به‌عکس، چه نیرویی جذب می‌شود؟ نیرویی که بعضاً در فضای رانت، فساد و مقابله با نظم جهانی تا حدی در چارچوب آن هدف‌گذاری‌های کشور قرار گیرد. متأسفانه ما شاهدیم در کنار آن فرایند گسترده مهاجرت نیروی انسانی و ماهر، اخراج استادان هم داریم؛ بنابراین آنها هم‌راستا هستند و اینها را باید به هم دید. طبعاً شاید خیلی هم این اعتقاد وجود نداشته باشد که حالا اگر این نیرو بماند، خوب باشد؛ نه، اساساً مبنای جذب برای نیروهایی با ویژگی‌ها و مختصاتی درست نقطه مقابل برنامه توسعه و درست در نقطه مقابل نظام جهانی است؛ بنابراین از این‌جهت رفتار فوق قابل فهم است و این بیان می‌کند که اساساً اگر اینها بروند به نفع ماست. درست است که تلویحا اشاره می‌کنند این مهاجرت را بیرون‌رفتن‌ها ممکن است درست نباشد، ولی از طرف دیگر تمام زمینه‌ها و بسترهای آن فراهم شده است.

نظام آموزشی فاقد استانداردهای علمی

معیدر به این عوامل اشاره می‌کند و ادامه می‌دهد: حتی گاهی در سیستم دانشگاهی یک نوع دافعه می‌بینید که برخی نیروها حتی نمی‌توانند در چارچوب آن قرار بگیرند. حال آنهایی هم که به هر نحوی با همه مسائل و تنگناهای می‌مانند، با همین شیوه‌ها دفع می‌شوند. بنابراین اینکه می‌فرمایید چنین اتفاقاتی چه صدماتی خواهد داشت، صدماتش دقیقاً مشخص است؛ این همه پول و هزینه‌های کلانی که صرف تولید نیروهای انسانی می‌شود، پرهزدراری آنها عملاً از دست می‌رود و هر روز ما شاهد افت تحصیلی هستیم. گزارش‌هایی که آمده به‌شدت نشان می‌دهد در تمام مقاطع چه قبل از دانشگاه و چه مقاطع دانشگاهی با افت تحصیلی و نظام آموزشی روبه‌رو هستیم و بعضاً از کنکور گزارش می‌شود که متأسفانه با کمتر از ۱۰ درصد پاسخ مثبت، وارد دانشگاه می‌شوند که اینها همه حاکی از یک نظام آموزشی است که فاقد استانداردهای علمی یا در واقع ضعف استانداردهای علمی است. اخراج استادان هم در همین راستا تعریف می‌شود.

اثر این رفتارها با استادان بر دانشجو چه می‌شود؟

این جامعه‌شناس در پاسخ به اینکه اثر این اتفاقات روی دانشجویی که شاهد چنین مسائلی است چه می‌شود؟ اضافه می‌کند: یک اثرش بر دانشجویان این است که دیگر آن انگیزه‌های تحصیلی لازم را نخواهند داشت. بعضی از آنها که انگیزه‌های قوی‌تر هم دارند گاهی حتی به فکر رفتن می‌افتند، چون احساس می‌کنند آن حداقل‌های لازم برای تحصیل یا ارتقایشان وجود ندارد یا استادانی که بتوانند از آنها دانش لازم می‌شود که متأسفانه در کشور ما زیاد اتفاق می‌افتد. اینکه افراد با شیوه‌های غیرعلمی و غیرعقلانی بتوانند ارتقا پیدا کنند، ما شاهد هستیم که فساد و رانت شیوه‌های ارتقایی است که همه اینها کارآمدی سیستم را از بین می‌برد. نتیجه هم این می‌شود که شما هیچ مسئله‌ای را نمی‌توانید حل کنید و امروز برای حل مسئله در تمام عرصه‌های سیاسی، اجتماعی، فلسفی و… به نیروهای آموزش‌دیده خوب نیاز دارید، وقتی این نیروها آموزش خوبی نمی‌بینند، آن موقع جایگزین آن ناکارآمدی و فشل‌شدن اوضاعی می‌شود که همه اینها در نظام اجتماعی ناکارآمد خواهد شد و همین منجر به سرخوردگی می‌شود. بخشی از انتقادهای به همین مسئله رانت، فساد و شیوه‌های ارتقای غلط است که در این گفت‌وگو فقط به بخشی از آثار آن اشاره شد.